

<https://doi.org/10.62837/2024.2.554>

ZEYNƏB ƏSGƏROVA
VÜSALƏ BƏNNAYEVA
SƏBINƏ ƏKBƏROVA
Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut
zeynabasgarova1965@gmail.com

EDQAR POUNUN ƏSƏRLƏRİNDƏ SÖZLƏRƏ MÜƏLLİFİN FƏRQLİ YANAŞMASI XÜLASƏ

Yaradıcılığına xüsusi maraq göstərən, onun özünü və əsərlərini geniş oxucu kütləsinə çatdıran professor F. Koulz Striklənd üçün Edqar Alan Ponun həyat və yaradıcılığı geniş tədqiqat obyektinə çevrilmişdir. Strikləndin təbirincə desək, onun əsərlərində digər yazıçılardan seçilən bir fərqlilik var. Professorun fikrinə görə Amerikalı yazıçı, yəqin ki, bu gün Amerika Birləşmiş Ştatlarının hüduqlarından kənarında, hər hansı bir Amerika yazıçısından daha yaxşı tanınır. Onun şeirlərində, xüsusən də qısa hekayələrində özünəməxsus bir xüsusiyyət vardı ki, bu da bütün dünya insanların marağına səbəb olmuşdu. Onlardan bəziləri bütün həyat təzi onunkindən tamamilə fərqli olan insanlar idi. Striklənd Ponun qısa hekayələrində istifadə etdiyi sözlərin çoxunun müəllifin fərqli mənada yanaşmasını təhlil edərək sözün ilkin mənasından çox onun fəlsəfi açıqlamasını vermişdir. Onun qısa hekayələrinə görə, ən azından bu gün insanların oxuduğu hekayələr ölüm, qorxu ilə, qorxudan doğan terrorla doludur; onun qəhrəmanları səbəbsiz adam öldürmələrlə, qısa üçün qətlərlə məşğul olurlar; onlar yavaş-yavaş həyatdan köçən gözəl qadınlara elə sakit danışirlar ki, heç kim onların nə vaxt öldüklerini və ya hətta öldüklerini belə bilmir! Ponun hekayələri qəribə və gözəl, real görünən qeyri-real hadisələrdən bəhs edir. Həqiqətən də, onlar o qədər real görünür ki, Po təsvir etdiyi təcrübələrə sahib olmasaydı, onları ümumiyyətlə yazmağa başlamazdı. Beləliklə, illər keçdikcə insanlar öz zehinlərində Po adlı bir adamı təsəvvür etməyə başladılar ki, o da Ponun hekayələrindəki adamlara bənzəyirdi; ağılı tam idarə edə bilməyən adam, bəlkə də dəli və ya yarı dəli olan adam; qəribə bir şəkildə məhv edilən bir adam. 2

Şübhə yoxdur ki, Po öz hekayələrini yazarkən öz təcrübələrindən istifadə etmişdir. Lakin bu o demək deyil ki, Po onun hekayələrindəki adamlardı. Bəs o kim idi? O nəçi idi?

Açar sözlər: təsvir, fərqlilik, qısa hekayələr, təhdid, mənə, təhlil etmək, qorxu.

Edqar Alan Ponun dünya ədəbiyyatının əsas şəxsiyyəti kimi sərəvəti ilk növbədə onun həm poeziyada, həm də bədii ədəbiyyatda qısa forma üçün yüksək təsirli məntiqi əsas yaradan dahiyənə və dərin məzmunlu qısa hekayələri, şeirləri və tənqidi nəzəriyyələrinə əsaslanır. Ədəbiyyat tarixlərində və kitabçalarında müasir novellanın memarı kimi qeyd olunan Po həm də 19-cu əsr Avropa ədəbiyyatında “sənət naminə sənət” hərəkatının əsas öncülü idi. Əvvəllər tənqidçilər əsasən əxlaqi və ya ideoloji

ümumiliklərlə maraqlanırdılarsa, Po öz tənqidini əsərin effektivliyinə və ya uğursuzluğuna səbəb olan üslub və konstruksiya xüsusiyyətlərinə yönəldirdi. Öz işində o, mükəmməl dil və texnika, eləcə də ilhamlı və orijinal təxəyyül nümayiş etdirdi. Poenin poeziyası və qısa hekayələri 19-cu əsrin sonlarında fransız simvolistlərinə çox təsir etdi, onlar da öz növbəsində müasir ədəbiyyatın istiqamətini dəyişdirdilər.⁴

Ponun atası və anası peşəkar aktyorlar idi. 1809-cu ildə doğulanda onlar Bostonda repertuar şirkətinin üzvləri idilər. Po üç yaşına çatmazdan əvvəl valideynlərinin hər ikisi öldü və o, övladlığa götürdüyü oğlunu heç vaxt qanuni olaraq övladlığa götürməyən Richmond, Virciniyadan zəngin ixracatçı Con Allanın evində böyüdü. Po uşaq ikən mövcud olan ən yaxşı məktəblərdə oxudu və 1825-ci ildə Charlottesville-də Virciniya Universitetinə qəbul oldu. Orada o, təhsildə fərqlənirdi, lakin Allanın çoxlu borcları və qeyri-adekvat maliyyə dəstəyi səbəbiylə bir ildən az bir müddət sonra oranı tərk etmək məcburiyyətində qaldı. Po ilə Allan münasibətləri 1827-ci ildə Riçmonda qayıtdıqdan sonra pozuldu və Po Bostona getdikdən az sonra orduya yazıldı və eyni zamanda ilk şeirlər toplusu, Tamerlan və Digər Şeirləri nəşr etdirdi. Birinci cild oxucular və rəyçilər tərəfindən diqqətdən kənar qaldı və ikinci toplusu olan Əl Aaraaf, Tamerlan və Kiçik Şeirlər 1829-cu ildə işıq üzü görəndə daha çox diqqət çəkdi. Elə həmin il Po ordudan şərəflə tərxis olundu və rütbəsini- alay çavuşu rütbəsini aldı və sonra West Point-də Birləşmiş Ştatların Hərbi Akademiyasına qəbul edildi. Bununla belə, Allan nə övladlığa götürdüyü oğlunu kursant kimi saxlamaq üçün kifayət qədər vəsait təmin etməyəcək, nə də Akademiyadan istefa vermək üçün lazım olan razılığını verməyəcək, Po vəzifələrinə məhəl qoymayaraq və qaydaları pozaraq işdən çıxarıldı. Daha sonra o, 1831-ci ildə üçüncü şeirlər toplusunun nəşr olunduğu Nyu-Yorka, oradan isə xalası xanım Maria Klemmin evində yaşadığı Baltimora getdi.⁽³⁾

Sonrakı bir neçə il ərzində Ponun ilk qısa hekayələri Filadelfiya Saturday Courier və onun "MS. Found in a bottle" filmi Baltimore Saturday Visitor jurnalında ən yaxşı hekayə üçün pul mükafatı qazandı. Buna baxmayaraq, Po hələ də müstəqil yaşamaq üçün kifayət qədər pul qazanmırdı, nə də Allanın 1834-cü ildə ölümü ona miras qoymadı. Növbəti il isə o, Riçmondada "The Southern Literary Messenger" jurnalında redaktor vəzifəsinə qəbul olunduqdan sonra, bibisini və onun 12 yaşlı oğlu Virciniyanı da gətirdikdə, onun maliyyə problemləri müvəqqəti olaraq yüngülləşdi. Southern Literary Messenger Ponun növbəti 10 il ərzində rəhbərlik edəcəyi bir neçə jurnaldan birincisi idi və bu jurnal vasitəsilə o, Amerikada aparıcı ədəbiyyat adamı kimi şöhrət qazanmışdır. Po özünü təkcə poeziya və bədii ədəbiyyatın üstün müəllifi kimi deyil, həm də Amerika ədəbiyyatında indiyədək təxəyyül və dərrakə səviyyəsinə çatmayan ədəbi tənqidçi kimi tanınırdı. Ponun yazıları 1830-cu illərin sonu və 1840-cı illərin əvvəllərində diqqəti cəlb etsə də, onun işindən əldə edilən gəlir cüzi olaraq qaldı və o, Filadelfiyada Burton's Gentleman's Magazine və Graham's Magazine və New York City Broadway Journal-ı redaktə edərək özünü təmin etdi. 1847-ci ildə həyat yoldaşı vərəmdən öldükdən sonra Po bir sıra romantik işlərə qarışdı. Məhz ikinci evliliyinə hazırlaşarkən Po naməlum səbəblərdən 1849-cu

il sentyabrın sonlarında Baltimora gəldi. Oktyabrın 3-də o, yarı huşsuz vəziyyətdə aşkar edildi; həyatının son günlərində baş verənləri izah etmək üçün lazımı aydınlığı bərpa etmədən dörd gün sonra öldü. Ponun dünya ədəbiyyatına verdiyi ən bariz töhfə onun həm yaradıcı müəllif, həm də müasirlərinin əsərlərinin tənqidçisi kimi tətbiq etdiyi analitik metoddan irəli gəlir. Onun özünü elan etdiyi niyyəti ədəbiyyatın utilitar dəyəri ilə həddən artıq narahat olduğunu düşündüyü mühitdə ciddi bədii ideallar formalaşdırmaq idi, bu tendensiyanı “didaktikanın küfrü” adlandırdı. Ponun mövqeyi saf estetikanın əsas rekvizitlərini əhatə etsə də, onun ədəbi formalizmə verdiyi vurğu bilavasitə onun fəlsəfi idealları ilə bağlı idi: dilin hesablanmış istifadəsi ilə həmişə qeyri-kamil olsa da, həqiqətin baxışını və insan varlığının əsas şərtini ifadə etmək olar. Ponun ədəbi yaradıcılıq nəzəriyyəsi iki əsas məqamda qeyd olunur: birincisi, əsər uğurlu sayılmaq üçün oxucuda təsir vəhdəti yaratmalıdır; ikincisi, bu tək effektin istehsalı qəza və ya ilham təhlükələrinə buraxılmamalı, üslub və mövzunun ən kiçik detallarına qədər müəllifin rəşional düşünməsinin nəticəsi olmalıdır. Poeziyada bu tək təsir oxucuda gözəllik hissini oyatmalıdır, bu ideal Pou kədər, qəribəlik və itki ilə sıx əlaqələndirir; Nəsrdə təsir “dəhşət, ya ehtiras və ya dəhşət” oyadan əsərlərdə olduğu kimi, bəzi həqiqətlərin bir ifşası olmalıdır. Bu gün Po həm qorxu və detektiv fantastika kimi məşhur formalarında, həm də 20-ci əsrin əsas bədii üslubunu təmsil edən daha mürəkkəb və özünüdərk formalarında müasir ədəbiyyatın ən qabaqcıl əcdadlarından biri kimi tanınır. Bu insana və onun əsərlərinə bir kimi baxan əvvəlki tənqidçilərdən fərqli olaraq, son 25 ilin tənqidi Poya öz ruhunu ifadə etməkdənsə, öz virtuozlüğünü nümayiş etdirməklə daha çox maraqlanan və ironik bir üslubu olan müstəqil bir sənətkar kimi bir fikir formalaşdırdı. onun yazılarına avtobioqrafik münasibətdən daha çox. Bir vaxtlar İvor Vinters kimi tənqidçilər Po ədəbiyyat tarixindən silmək istəsələr də, onun əsərləri dünya ədəbiyyatında istənilən modernizm konsepsiyasının ayrılmaz hissəsi olaraq qalır. Herbert Marshall McLuhan "Edgar Poe's Tradition" adlı essədə yazırdı: "Yeni İngiltərə donanlar çay süfrəsinin yanında Platon və Buddanın səhifələrini vərəqləyərkən, Brauninq və Tennison ingilislərin zehninə rahatlaması üçün bir azğın duman yaratarkən Po öz dövrünün dəhşətli pafosu ilə əlaqəni heç vaxt itirməmişdir. Baudelaire ilə birlikdə və Konrad və Eliotdan çox əvvəl o, qaranlığın ürəyini araşdırdı. Edqar Allan Po bir neçə dildə sərbəst danışdı və çox böyük lüğətə malik idi. Bir sözün səslənməsinə görə ondan dəfələrlə istifadə edirdi. Po sizə tanış olmaya biləcəyiniz kifayət qədər qaranlıq sözlərdən istifadə etmişdir.

Edqar Allan Po bütün dövrlərin ən sevimli yazıçılarından biridir. Bu amerikalı yazıçı özünəməxsus yazı tərzini və qorxunc məzmununu ilə tanınır. Po ədəbi aləmdə inqilab etdi, müəlliflərin bu gün də təkrarlamağa çalışdıqları bir üslub yaratdı. Po həm də inanılmaz dərəcədə çox hərtərəfli bir müəllifdir, şeirlər, qısa hekayələr və romanlar yazmışdır. Onun əsərləri ölüm, sevgi, kədər və itki kimi düşündürücü və transsendental mövzuları araşdırmağa meyllidir. “The Fall of the House of Usher” tənəzzül və gizli sirlər haqqında qotik dilində bir hekayədir. Narahatlıq və əzabla dolu möhtəşəm bir dəhşət hekayəsidir. Bir çox insanlar bu hekayəni qotik üslubunda yazılmış ustad dərsi hesab edirlər. Hekayədə adı açıqlanmayan rəvayətçi kömək

istəyən sirli məktub alır. Danışan yaxın dostu Roderik Usherin evinə qayıdır. Danışan dostunun getdikcə qeyri-adi və qeyri-adi hərəkət etdiyini başa düşməyə başlayır. Roderik və onun ölüm ayağında olan bacısı Usher ailəsinin son üzvləridir. Bu ev qorxunc bir malikanədir. Onu xoşagəlməz bir yerə çevirən narahat bir atmosferlə doludur. Ümumi nəzəri əsasdan başqa, Ponun yazılarına, xüsusən də onun ən yaxşı və ən məşhur əsərlərini təşkil edən dəhşət nağıllarına xas olan psixoloji intensivlik var. “Qara pişik”, “Amontilyado qutusu” və “Nağıl ürək” kimi hekayələr çox vaxt birinci şəxs tərəfindən danışılır və Po bu səs vasitəsilə personajın psixikasının işini araşdırır. Bu texnika Fyodor Dostoyevskinin psixoloji araşdırmalarını və psixoloji realizm məktəbini xəbər verir. Po özünün qotik nağıllarında həm də mahiyyətə simvolik, demək olar ki, alleqorik üsuldən istifadə etmişdir ki, bu da “Uşer evinin süqutu”, “Qırmızı ölümün maskası” və “Ligeia” kimi əsərlərə müəmmalı keyfiyyət verir. davamlı maraq göstərir və onları Nathaniel Hawthorne və Herman Melville-in simvolik əsərləri ilə əlaqələndirir. Po nağıllarının təsiri sonrakı yazıçıların, o cümlədən Ambrose Bierce və H.P.Lovecraftın əsərlərində də görünməyə başladı.

Müasir qorxu nağılının yaradıcısı kimi nailiyyətindən əlavə, Po digər iki məşhur janrın: elmi fantastika və detektiv hekayəsinə müraciət etməklə də tanınır. “Hans Pfaalın misilsiz macərəsi” və “Fon Kempelen və onun kəşfi” kimi əsərlərində Po 19-cu əsrin əvvəllərində ortaya çıxan elm və texnologiyaya olan cazibədən istifadə edərək, bir növ ədəbiyyatı gözləyən spekulativ və fantastik povestlər yaratdı. 20-ci əsrə qədər geniş şəkildə tətbiq edilməmişdir. Eynilə, Ponun üç məntiqi nağılı - “The Murders in the Rue Morgue,” “The Purloined Letter,” and “The Mystery of Marie Roget” “Morq küçəsindəki cinayətlər”, “Purloined məktub” və “Marie Rogetin sirri” - detektiv fantastikanın əsas personajlarını və ədəbi konvensiyalarını quran modellər kimi tanınır. Po ən çox qısametrajlı fantastika ilə yadda qalsa da, yazıçı kimi ilk sevgisi yeniyetməlik illərində yazmağa başladığı şeir idi. Onun ilk şeirləri Lord Bayron, Con Keats və Percy Bysshe Shelley kimi ingilis romantiklərinin təsirini əks etdirir, lakin onun subyektiv dünyagörüşü və sürreal, mistik baxış nümayiş etdirən sonrakı poeziyasının xəbərçisidir. “Tamerlane” və “Al Aaraaf” Po-nun Bayron qəhrəmanlarının təsvirindən öz təxəyyülü və şüuraltında səyahətlərin təsvirinə qədər təkamülünü nümayiş etdirir. Bayronun “Çayld Haroldun Həcc ziyarəti” əsərini xatırladan əvvəlki parça 14-cü əsrdə monqol fəhəhinin həyatı və sərgüzəştlərini xatırladır; sonuncu şeir nə yaxşı, nə də şerin daimi yaşamadığı və mütləq gözəlliyin birbaşa seçilə bildiyi xəyallar dünyasını təsvir edir. Po digər şeirlərində – “Helen”, “Lenore” və “Qarğa” xüsusilə ideal gözəlliyin itirilməsini və onu geri qaytarmaqda çətinlik çəkdiyini araşdırır. Bu parçaları adətən sevgilisinin vaxtsız ölümünə ağlayan bir gənc danışır. “To Helen” ingilis dilində ən gözəl sevgi şeirlərindən biri adlandırılan üç bəndli lirik əsərdir. Əsərin mövzusu dastançının nəzərində qədim Yunanıstan və Romanın klassik gözəlliyinin təcəssümünə çevrilən qadındır. “Lenore” ölümlərin ya yas tutmaqla, ya da dünya sərhədlərindən kənarında həyatı qeyd etməklə ən yaxşı xatırlanma yollarını təqdim edir. “Qarğa” əsərində Po öz fəlsəfi və estetik ideallarını uğurla birləşdirir. Bu psixoloji əsərdə gənc alim mərhum sevgilisi ilə ölümdən sonrakı həyat ehtimalı ilə bağlı sualına cavab olaraq bir qarğanın “Heç

vaxt" məşum təkrarı ilə emosional olaraq əzab çəkir. Şarl Bodler "Quzğun"un fransızca nəşrinə yazdığı müqəddimədə qeyd edirdi: "Bu, həqiqətən də ümitsizliyin yuxusuzluğunun şeiridir; onun heç bir əskikliyi yoxdur: nə fikirlərin hərarəti, nə rənglərin şiddəti, nə xəstə düşüncə, nə qorxudan qorxu, nə də onu daha dəhşətli edən əzabın qəribə şənliyi". Əsərləri sağlığında nəzərəçarpacaq dərəcədə bəyənilməsə də, Po istedadlı fantastika yazıçısı, şair və ədəbiyyat adamı kimi layiqincə hörmət qazandı və bəzən o, xüsusən də "Qarğa"nın peyda olmasından sonra müəyyən dərəcədə populyar uğur qazandı. Lakin ölümündən sonra onun tənqidi qəbulunun tarixi dramatik qeyri-bərabər mühakimə və şərhərdən birinə çevrilir. Bu vəziyyət Ponun bir vaxtlar dostu və ədəbi icraçısı R.W. Griswold tərəfindən başlandı, o, New York Tribune-də "Lüdviq" sətirini daşıyan böhtan nekroloq bildirişində Ponun personajlarının bir çoxunun psixoloji pozğunluğunu və aberrasiyalarını izah etdi. Ponun özünə aid fantastikasını vardı. O, həm də Amerikanın ilk peşəkar yazıçısı olmaq üzrə idi; yəni o, yalnız yazmaqla yaşamaq üçün kifayət qədər pul qazanmağa çalışan ilk Amerika yazıçısı oldu. Bu, onun həyatında mühüm faktdır. Bu gün yaxşı yazıçılar kifayət qədər maaş alırlar ki, yazıb dolansınlar. Lakin Ponun dövründə bu, tamamilə qeyri-mümkün idi. Yazıçının hər gün bir neçə saat işləyə biləcəyi bir işə ehtiyacı var idi, amma bu, ona yaşamaq üçün kifayət qədər maaş verir və ona yazmaq üçün vaxt yaradırdı. Edqar Allan Po bir neçə dildə sərbəst danışdı və çox böyük lüğətə malik idi. Dəfələrlə səsləndiyinə görə bir sözü işlədirdi. Po sizə tanış olmaya biləcəyiniz kifayət qədər qaranlıq sözlərdən istifadə edirdi. Buna görə aşağıdakı söz və ifadələrin bəzilərini təqdim edirəm. Po ümumilikdə 675 söz və ifadədən istifadə etmişdir.

a pipe of; a "pipe" or "butt" was a size of wine or beer cask, equal to 120 gallons. This is an old unit of volume measurement for wine, used in England until 1824.¹

boru - a "pipe" yaxud "butt" 120 qalona bərabər olan şərab və ya pivə çəlləkinin ölçüsü idi. Bu, İngiltərədə 1824-cü ilə qədər istifadə edilən şərab üçün köhnə həcm ölçü vahididir.

a priori -Latin phrase meaning "from the earlier"; Knowledge that comes from theoretical deduction rather than from observation or experience.

a priori "Əvvəlkilərdən" mənasını verən latın ifadəsi; Müşahidə və ya təcrübədən deyil, nəzəri deduksiyadan gələn bilik.

abase; To lower or be lowered in rank, prestige, or esteem. To be made to feel guilty.

əsas; rütbə, prestij və ya hörmətdə aşağı düşmək və ya aşağı salınmaq. Özünü günahkar hiss etmək.

abductor muscle -any muscle used to pull a body part away from the midline of the body. For example, the abductor muscles of the legs spread the legs away from the midline and away from one another.

qaçıran əzələ -Bədənin bir hissəsini bədənin orta xəttindən uzaqlaşdırmaq üçün istifadə edilən hər hansı bir əzələ. Məsələn, ayaqların qaçıran əzələləri ayaqları orta xəttə uzağa və bir-birindən uzaqlaşdırır.

Abernethy - John Abernethy was a British surgeon known for being very blunt or even rude to his patients. Abernethy-John Abernethy xəstələrinə qarşı çox küt və həttə kobud olması ilə tanınan britaniyalı cərrah idi.

Abevyance - Suspension, temporary inactivity.

about a league - Originally, a league was the distance a person could walk in 1 hour, usually about 3 miles. In English units, during the 19th century, it was most often 3 nautical miles, or 3.45 miles. While the nautical mile is still used today, the league is no longer used to measure distance.

liqa haqqında - Əvvəlcə bir liqa bir insanın 1 saat ərzində, adətən təxminən 3 mil məsafəni qət edə biləcəyi məsafə idi. İngilis vahidlərində, 19-cu əsrdə, ən çox 3 dəniz mili və ya 3,45 mil idi. Dəniz mili bu gün də istifadə olunsa da, liqa artıq məsafəni ölçmək üçün istifadə edilmir.1

Most people know the term "league" from the title of the book by Jules Verne, "20,000 Leagues Under the Sea". The number in this story refers to the distance traveled by the fictional submarine, not how deep it went. The deepest part of any ocean on earth is just over 7 miles (2 leagues).

Əksər insanlar "liqa" terminini Jül Vernin "Dəniz altında 20.000 liqa" kitabının adından bilirlər. Bu hekayədəki rəqəm uydurma sualtı qayığın qət etdiyi məsafəyə aiddir, nə qədər dərinliyə getdiyinə deyil. Yer üzündəki istənilən okeanın ən dərin hissəsi 7 mildən (2 liqa) bir qədər çoxdur.

Abstruse Difficult to understand. Anlamaq çətindir.

Accede-To express approval or give consent; give in to a request or demand.

Qosulmaq - Təsdiqini bildirmək və ya razılıq vermək; istəyə və ya tələbə boyun əymək. **Accoutred**- Dressed, clothed, outfitted. Hesablanmış- Geyinmiş, geyinmiş, geyinmiş. **Acetous**- Producing or resembling vinegar. Asetoz- Sirkə istehsal edən və ya ona bənzəyən. **Achilles' Heel**-A fatal weakness in spite of overall strength. Achilles was a character in mythology who was invincible everywhere except his heel.

Axilles dabanı-Ümumi gücə baxmayaraq ölümcül bir zəiflik. Axilles mifologiyada dabanından başqa hər yerdə yenilməz olan bir personaj idi. **Acrid**-Sharp and harsh or unpleasantly pungent in taste or odor. **Acrid**-Dadı və ya qoxusu kəskin və kəskin və ya xoşagəlməz kəskindir. **Acumen**- Keenness and depth of perception. Power to see what is not evident to the average mind. **Fərasət**-Qavranın kəskinliyi və dərinliyi. Orta ağıl üçün aydın olmayanı görmək gücü.

Acute-1. An angle less than 90 degrees, like the angles of a triangle. 2. Characterized by sharpness or severity, such as acute pain. 3. Sensitive physical or intellectual perception, like an acute sense of smell or an acute thinker.

Kəskin-1. Üçbucağın bucaqları kimi 90 dərəcədən kiçik bucaq. 2. Kəskin ağrı kimi kəskinlik və ya şiddətlə xarakterizə olunur. 3. Həssas fiziki və ya intellektual qavrayış, kəskin qoxu hissi və ya kəskin mütəfəkkir kimi.

Addling-Confusion. A spoiling or rotting condition. əlavə-**Qarısqılıq**. Xarab və ya çürüyən vəziyyət. **Admonition**- Cautionary advice about something imminent, especially imminent danger. **Nəsihət**-Qaçılmaz bir şey, xüsusən də qaçılmaz təhlükə ilə bağlı xəbərdarlıq. Və s. onlarla belə nümunələr gətirmək olar.

ƏDƏBİYYAT

1. <https://poestories.com/wordlist.php>
2. Edgar Allan Poe: storyteller Seven Stories Adapted from the original of Edgar Allan Poe A Metro Book 1989.
3. <https://www.poetryfoundation.org/poets/edgar-allan-poe>
4. Edgar Allan Poe: 7 short stories from the founder of the detective genre.
5. <https://rtbookreviews.com/best-edgar-allan-poe-stories/>

**ZEYNAB ASGAROVA
VUSALA BANNAYEVA
SABINA AKBAROVA**

THE AUTHOR'S DIFFERENT APPROACH TO WORDS IN THE WORKS OF EDGAR POE ABSTRACT

For professor F. Cowles Strickland, who showed special interest in his creativity and brought his works to a wide audience, Edgar Allan Poe's life and work became an object of extensive research. According to Strickland, there is a difference in his works that stands out from other writers. According to the professor, the American writer is probably better known today outside the United States than any other American writer. His poems, especially his short stories, had a unique quality that attracted the interest of people all over the world. Some of them were people whose entire way of life was completely different from his own. Strickland analyzed the author's interpretation of many of the words used in Poe's short stories and gave a philosophical interpretation of the word rather than its original meaning. According to his short stories, at least the stories people read today are full of death, fear, terror born of fear; its heroes engage in gratuitous murders and revenge killings; they talk to beautiful women who slowly pass away so quietly that no one knows when they die, or even if they died at all! Poe's stories are strange and wonderful, about unreal events that seem real. Indeed, they seem so real that Poe could not have written them at all had he not had the experiences he describes. So, over the years, people began to imagine in their minds a man named Poe who looked like the people in Poe's stories; a person who is not completely in control of his mind, possibly insane or half-insane; a man who was destroyed in a strange way.

Key words: description, difference, short stories, threat, meaning, analyze, fear.

**ЗЕЙНАБ АСКЕРОВА
ВУСАЛА БАННАЙЕВА
САБИНА АКБЕРОВА**

**РАЗНЫЙ АВТОРСКИЙ ПОДХОД К СЛОВУ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ
ЭДГАРА ПО
АННОТАЦИЯ**

Для профессора Ф. Коулза Стрикленда, проявившего особый интерес к его творчеству и доведшего его произведения до широкой аудитории, жизнь и творчество Эдгара Аллана По стали объектом обширного исследования. По мнению Стрикленда, в его произведениях есть отличие, выделяющееся среди других писателей. По мнению профессора, американский писатель сегодня, наверное, более известен за пределами США, чем любой другой американский писатель. Его стихи, особенно рассказы, обладали уникальным качеством, вызывавшим интерес людей во всем мире. Некоторые из них были людьми, чей образ жизни совершенно отличался от его собственного. Стрикленд проанализировал авторскую интерпретацию многих слов, использованных в рассказах По, и дал философскую интерпретацию этого слова, а не его первоначальное значение. Судя по его рассказам, по крайней мере те рассказы, которые люди читают сегодня, полны смерти, страха, ужаса, рожденного страхом; его герои совершают необоснованные убийства и убийства из мести; они разговаривают с красивыми женщинами, которые медленно уходят из жизни так тихо, что никто не знает, когда они умрут, и даже умерли ли они вообще! Рассказы По странны и чудесны, о нереальных событиях, которые кажутся реальными. Действительно, они кажутся настолько реальными, что По вообще не смог бы их написать, если бы у него не было описанных им переживаний.

Ключевые слова: описание, отличие, рассказы, угроза, значение, анализ, страх.

Rəyçi: filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Təvəkgül Cavadova